

Hornstrup: Naar jeg ikke har kunnet slutte mig til Flertallets Betænkning, er det i nøje Samklang med mine Udtalelser ved Forslagets første Behandling. Jeg kan ikke se rettere, end at man ved at give en saadan Lov kommer i Strid med Grundlovens § 82, hvori der staar, at ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Man kan nu sige om disse Mergelandelsselskaber, hvad man vil, det er dog Privatmænd, som man ved Lovforslaget giver Landbrugsministeren Bemyndigelse til at tillade at ekspropriere privat Jord i privat Ojemed. Det kan maaske siges, at meget store Kredse af saadanne Folk, som slaar sig sammen, kan have Krav paa Ekspropriationsret i Almenvellets Navn, men det er jo slet ikke givet, at det bliver meget store Selskaber, der faar en saadan Ret, det kan meget godt ske, at 5 eller 10 Mænd slaar sig sammen og danner et saadant Andelsselskab. De faar da denne Ekspropriationsret, og den kan de umuligt faa i Almenvellets Navn.

Hvad selve Ændringsforslagene angaar, har jeg ikke interesseret mig synderligt for dem, da jeg, som sagt, er en Modstander af hele Lovforslaget. Dog kunde jeg ønske at føje et Par Bemærkninger til Ændringsforslag Nr. 2. Naar man her vil gøre det til en Pligt for Kommunalraadet at opkræve de Beløb, som vedkommende Medlemmer bliver Andelsselskabet skyldige, synes det mig næsten, at der slet ingen Grænser bliver for, hvad man kan paabyde et Sogneraad eller en Kommunalbestyrelse at opkræve, man maa da i saa Henseende kunne stille hvilke som helst Krav i hvilken som helst Retning. Det er jo dog ganske private Penge, de her skal opkræve. De fleste vil selvfølgelig helst være fri for Opkrævning ad privat Vej, og naar man paa den Maade kan lægge den over paa Sogneraadet, synes jeg virkelig, dettes Arbejde bliver meget for stort. Jeg ved ikke, hvorvidt de samvirkende Sogneraadsforeninger har været spurgt, men jeg synes i hvert Fald, det havde været mest praktisk, om de var blevet spurgt, inden man satte en saadan Bestemmelse ind i Lovforslaget. Det er dog nærmest der, man skulde have at vide, hvorvidt de vedkommende Kommunalbestyrelser mulig kunde være villige til at overtage denne Pligt.

Jeg er, som sagt, imod hele Lovforslaget og maa absolut fraraade, at det vedtages. Der bliver vel ikke her ved anden Behandling Tale om Afstemning, men

ved tredje Behandling vil jeg absolut tilraade at stemme imod Lovforslaget.

Landbrugsministeren (Anders Nielsen): Som jeg udtalte ved Sagens første Behandling, kunde jeg gaa med til at gøre det til Pligt for Kommunalraadene i de paagældende Kommuner at opkræve Interessentskabsbidragene, hvis der herom var et stærkt Ønske i dette høje Ting. Dette Ønske er kommet frem gennem Udvalget med megen Styrke. Jeg har i denne Anledning forhandlet med min Kollega Indenrigsministeren, og med Bifald fra hans Side har jeg da stillet det Ændringsforslag, der nys omtaltes af den ærede Ordfører, og hvis Motivering jeg ganske kan give min Tilslutning. Jeg anbefaler dette Ændringsforslag saavel som Sagen i dens Helhed. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Hornstrup) betoned selv, at det, han har skrevet i Betænkningen, er i nøje Samklang med, hvad han udtalte ved Sagens første Behandling, og det er rigtigt; det ærede Medlem har ikke fremført nye Grunde for sit Standpunkt. Han hævder, at det, vi her er i Begreb med at foretage os, er i Strid med Grundlovens § 82. Det Standpunkt kan det ærede Medlem ikke vedblivende fastholde. Rigsdagen har vedtaget en tilsvarende Forholdsregel i Anledning af Rindom Mergelleje-Banen, og hvad enten Rigsdagen beslutter at give Bevilling til Ekspropriation i et vist bestemt Tilfælde af samme Art, eller man giver en almindelig Beføjelse ved Lov, bliver det lige meget og lige lidt i Strid med Grundlovens § 82. Nu ved jeg ikke, hvordan det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds stemte den Gang, men jeg ved i alt Fald, at man fra konservativ Side i 1910 støttede det Lovforslag, hvorved der gaves Bevilling til at ekspropriere Jord i Anledning af et Mergelspor fra Rindom Mergelleje. Der er heller ikke her Tale om, at 5 eller 10 private Mennesker kan komme og ekspropriere, nej, Landbrugsministeriet skal give Bevilling i hvert enkelt Tilfælde, saa det er ikke saadan ud i det blaa. Ligesaa forholder det sig med Opkrævningsbestemmelserne; det er ikke hvem som helst, der udenfor det Forhold, som her slaas fast, kan paalægge Kommunalbestyrelserne at opkræve deres Medlems- eller Interessentskabsbidrag. Her er udtrykkelig henvist til, at det skal være Selskaber med Formaal som angivet i nærværende Lovforslags § 1, for hvilke Sogneraadene skal opkræve Bidrag, og det bliver ikke hvem som helst eller hvilket som